

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza impactului asupra proiectului de hotărîre a Guvernului pentru modificarea unor acte normative , număr unic 404/MAIA/2023
Data:	21 августа 2023
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Subdiviziunea:	Direcția îmbunătățiri funciare și fond funciar
Persoana responsabilă și datele de contact:	Angela Dogotari 0 (22) 204 543
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate	
<p>Neasigurarea integrității și întreținerii/exploatării Sistemelor Centralizate de Irigare din aria de deservire a unui sistem centralizat de irigare funcțional.</p> <p>Reducerea suprafețelor terenurilor cu destinație agricolă, cu modul de folosință pășuni.</p>	
b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate	
<p>Prin proiectul dat se propune soluționarea a două probleme, și anume:</p> <p>1. Prima problema care a impus elaborarea acestui proiect de lege este neasigurarea integrității patrimoniului hidrotehnic al SCI, lipsa contribuției deținătorilor de teren cu destinație agricolă la întreținerea/exploatarea Sistemelor Centralizate de Irigare din aria de deservire a unui sistem centralizat de irigare funcțional.</p> <p>În acest context menționăm, că în rezultatul transmiterii în comodat a bunurilor sistemelor centralizate de irigare către AUAI aceștea se confruntă cu probleme ce țin de exploatarea și întreținerea bunurilor Sistemelor Centralizate de Irigare.</p> <p>Nesoluționarea problemelor de întreținere în comun a Sistemelor Centralizate de Irigare va duce la stagnarea dezvoltării domeniului îmbunătățiri funciare (hidroameliorației),</p> <p>2. O altă problemă, este utilizarea conform destinației a terenurilor cu destinație agricolă cu modul de folosință pășuni din domeniul public a unităților administrativ-teritoriale.</p> <p>Nivelul de interes public față de intervenția propusă prin prezentul proiect, poate fi apreciat esențial pentru asigurarea bunei funcționări și dezvoltării domeniului îmbunătățiri funciare (conservarea, ameliorarea și sporirea fertilității solurilor, hidroameliorației) și domeniul zootehnic.</p> <p>Nesoluționarea problemelor menționate va duce la degradarea investițiilor și a</p>	

patrimoniului hidrotehnic public, lipsa hranei pentru animale, diminuarea eficienței economice a producției agricole și neasigurării dezvoltării sectorului zootehnic.

De asemenea, în cazul în care în anul agricol sunt suficiente precipitații și nu sunt cereri pentru utilizarea apei la irigare, AUAI nu poate asigura întreținerea SCI.

Totodată, trebuie de menționat că dezvoltarea domeniului îmbunătățiri funciare (hidroameliorației) și înlăturarea impedimentelor în acest sector, reprezintă o prioritate pentru dezvoltarea domeniului agroindustrial.

Schimbarile climatice, secetele devin tot mai frecvente și severe pe întreg teritoriul Republicii Moldova, afectând tot mai des culturile agricole, micșorând productivitatea sau distrugând în totalitate roada, diminuând considerabil competitivitatea producătorilor agricoli.

În prezent este necesar ca sistemele centralizate de irigare, să fie întreținute în comun de către proprietarii de terenuri cu destinație agricolă care se află în aria de deservire a unui sistem centralizat de irigare funcțional.

Totodată, informăm că în prezent în țară sunt conform Cadastrului funciar - 130 mii ha terenuri amenajată cu infrastructură de irigare. Conform informației Agenției „Apele Moldovei” numărul de Sisteme Centralizate de Irigare în RM – 88, din care funcționale 22 (pe o suprafață de 30 mii ha). Sisteme Centralizate de Desecare în RM – 21, din care funcționale 1.

Sisteme Centralizate de Irigare transmise în comodat către Asociațiile Utilizatorilor de Apă pentru Irigare (AUAI) – 31, iar Sisteme Centralizate de Desecare transmise în comodat către AUAI – 2. În proces de transmitere a Sistemelor Centralizate de Irigare – 7. Astfel, numărul de AUAI create – 35.

Seceta care persistă în urma schimbărilor climaterice afectează producția agricolă și, implicit, securitatea alimentară a țării. Irigația este principala măsură eficientă de optimizare a regimului de umiditate a solului în perioada de vegetație a plantelor.

Din cele 291,0 mii ha, irigate în 1990, în prezent pot fi asigurate cu irigare cu sistemele centralizate de irigare funcționabile pînă la 30 mii ha. În ultimii ani suprafața terenurilor irigate s-a redus drastic, astfel că în prezent se irigă circa 7,0 – 8,0 mii ha (suprafața fizică).

În rezultatul elaborării analizei diagnostice a stării tehnice a infrastructurii de irigare/desecare din Republica Moldova se constată că majoritatea elementelor ale acestei infrastructuri (stațiile de pompare, rețelele de aducție a apei, rețelele electrice etc.) se află în stare nefuncțională.

Conform analizelor efectuate, pentru asigurarea securității alimentare a țării, este necesar obținerea unor recolte stabile pe o suprafață de circa 300 mii hectare de terenuri irigabile, dacă în anii 1989 s-au irigat circa 244 mii ha suprafața fizică, în 2022 - se irigă doar 7,8 mii ha suprafața fizică, prin intermediul Sistemelor Centralizate de Irigare (SCI).

Informația cu privire la irigarea suprafețelor, anii 1989-2017

Anii	Contractele încheiate, unit	Suprafața conform contractelor mii ha	Combustibil, mii litri	Energia electrică, mii kWt	Aducția apei pentru irigare, mii m ³	Irigarea suprafețelor fizice, mii ha	Hectarele irigate, mii ha	Mijloace bugetare, mil lei
1989					432000	244,0		
1990					692900	234,1		
1991					222800	141,2		
1992					456000	217,8		
1993					172000	110,4		
1994					234100	125,7	412,2	57,4
1995					124598	96,6	237	31,4
1996				72168,0	73400,0	61,7	133,9	32,0
1997				3827,0	24500,0	25,4	44,5	15,0
1998				15189,0	14277,0	14,8	29,6	4,3
1999				4300,0	4044,2	4,1	8,1	1,3
2000	133	13,8		7549,9	7580,5	8,0	15,1	4,0
2001	124	17,5		2067,9	2809,0	3,4	6,0	0,9
2002	305	20,1	234,4	4586,1	8526,2	11,8	19,1	4,6
2003	259	21,5	694,8	6104,9	17491,9	16,8	40,9	7,9
2004	352	29,7	653,2	4432,6	12191,7	16,1	28,1	5,6
2005	322	30,3	451,7	3960,5	10774,8	15,5	27,4	6,4
2006	415	31,9	396,0	4742,3	11028,5	22,3	29,6	7,0
2007	420	38,7	1096,9	15415,1	29523,0	32,6	75	22,0
2008	577	55,1	527,9	7509,8	14408,2	23,6	41,6	13,0
2009	553	59,0	989,6	8470,7	21357,1	31,0	63,1	15,6
2010	586	55,0	448,3	4171,6	9848,4	18,7	32,1	9,3
2011	146	10,5	2,5	3604,8	3648,8	4,7	9,4	6,1
2012	138	7,3	-	3546,9	3909,4	3,9	10,1	6,2
2013	95	6,5	-	1958,8	2096,4	2,5	5,7	3,6
2014	78	5,7	-	2939,3	2515,7	2,7	6,9	5,3
2015	77	6,4	-	3648,1	4167,3	3,7	12,8	7,4
2016	64	6,4	-	3112,4	4231,8	3,5	14,4	6,7
2017	66	6,4	-	2764,52	4087,4	4,0	15,2	6,2

2018	75	6,3	-	1729,06	2218,05	3,4	9,45	3,7
2019	68	5,4	0,755	3536,27	4766,79	4,6	17,2	6,9
2020	494	9,4		7091,09	9902,04	7,2	22,5	13,2
2021		2,7			9986,01	7,9	25,7	15,2
2022				17159,0	10120,4	14,78	35,6	30,1

Indicatorii relevanți activității AUAI și o estimare a impactului financiar mediu asupra veniturilor la buget în cazul aprobării modificărilor propuse.

AUAI	Suprafața aria de deservire a SCI, ha	Suprafata deținută de membri AUAI, ha			Venituri totale din cotizații, mii lei			Cotizația medie, lei/ha			Impactul estimat asupra veniturilor la buget, mii lei		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Compact/SCI reabilitate	14153	7920	8429	8713	1610	1992	2202	203	236	253	193	239	264
Post-Compact/SCI nereabilitate	20210	1640	6950	6952	0	619	2635	0	89	379	0	74	316
Total	34363	9560	15379	15665	1610	2611	4837	168	170	309	193	313	580

Sursă: Situația financiară a AUAI, Baza de date SIA RegAUAI

Conform informației Agenției „Apele Moldovei” în prezent sunt SCI care practic nu se irigă terenuri agricole, chiar dacă acestea sunt funcționabile. Din aceste considerente SCI nu pot fi întreținute.

Astfel, conform informației Agenției „Apele Moldovei”, valoarea creanțelor asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații, pentru anul 2022, variază de la 14,00 mii lei până la 6594,75 mii lei pe asociație.

Principalii indicatori al unei AUAI (xxx).

Indicatorii	Un.m	Planificat 2023
Numărul membrilor utilizatori terenuri în aria SCI, per.	per.	10
Numărul membrilor care irigă	per.	7
Tarif irigare, lei/m ³	lei/m ³	4,28

Cotizația de membru aprobată în AG, lei/ha	lei/ha	1561
Cotizația de membru investiție aprobată în AG, lei/ha	lei/ha	589
Cotizația de aderare, lei/ha	lei/ha	3100
Energie electrică	mii kw	1908

Indicatori financiari AUA1 (xxx)

Indicatorii	Un.m	Planificat 2023
Suprafața deținută de membrii utilizatori	ha	2375
Suprafața irigabilă	ha	1734
Volumul de apă pompat la irigare	mii.m3	1734
Venit din cotizații de membru	mii lei	2707
Venit din cotizații de membru-investiții	mii lei	1021
Venit din pomparea apei la irigare	mii lei	7415
Alte venituri (energie electrică Terrasem+Agroelis)	mii lei	
A. Total venituri operaționale		11143
Cheltuieli atribuite veniturii din cotizații	mii lei	2707
Cheltuieli atribuite veniturii din cotizații-investiții	mii lei	1021
Cheltuieli atribuite veniturii din servicii de pompare	mii lei	7415
Cheltuieli de întreținere a SCI	mii lei	
B. Total cheltuieli AUA1		11143
C. Excedent/Deficit	mii lei	0
Cheltuieli atribuite la 1m3 de apă pompat la irigare	lei/m3	4,28

Astfel, AUA1 (xxx) din suprafața totală deținută de membrii utilizatori 2375 ha, se irigă numai 1734 ha, ce constituie 73 la sută din suprafața totală deținută de membrii utilizatori, cu un sinicost la irigare de 4,28 lei per m3 de apă.

Devizul de consumuri și cheltuieli Plan/Efectiv al unei AUA1.

Nr. d/o	Indicatorii	Planificat 2023			Planificat 2022, lei
		Consumuri și cheltuieli de producere, lei		Cheltuieli generale și administrative, lei	
		Directe	Indirecte		
1. Costuri directe		7004996	0	0	7004996
1,1	Taxa pentru volumul de apă pompat din fondul apelor - pentru fiecare 1 m3 de apă	520250			520250

1,2	Consumul de energie electrică la pomparea apei pu irigare	6390407				6390407
1,3	Compensarea prejudiciului piscicol (0.0544) lei/1m3 apă pompată)	94339				94339
2. Costuri indirecte de producere		0	410000	2660894	0	3070894
2,1	Remunerarea muncii angajaților pu exploatarea și mentinerea SCI					0
	Director			181536		181536
	Contabil			181536		181536
	Inginer hidromecanic			181536		181536
	Inginer, aparate			77495		77495
	Sudor			77495		77495
	Electric sef			107136		107136
	Operator macarale			77495		77495
	Operatori statii pompare			1394740		1394740
	Manager elaborare buget			92926		92926
2,2	Fondul de stimulare angajati			0		0
2,3	Energie electrica pu deservirea statiei de pompare			90000		90000
2,4	Chelt.de intretinere periodica a SCI (piese si materiale)	70000				70000
2,5	Chelt.de intretinere preventiva a SCI (piese si materiale)	100000				100000
2,6	Cheltuieli pentru reparatie tehnica SCI(pompe,statii,tavi)	150000				150000
2,7	Motorina			120000		120000
2,8	Lubrifianti (tasol, negrol, uleiuri)	10000				10000
2,9	Asigurarea si revizia tehn. Automobil			3500		3500
2,1	Reparatie automobil			10000		10000
2,1	Penalitati Taxe			1000		1000
2,12	Alte cheltuieli de exploatare a SCI	50000		50000		100000
2,13	Cheltueli p/u intretinerea canalelor+ curatare Sorb	30000				30000
2,14	Verificarea motoarelor din ST			7000		7000
2,15	Instruirea operatorilor privind tehnica securitatii			7500		7500
3. Cheltuieli generale și administrative		0	0	46150	0	46150
3,1	Taxa amenajarea teritoriului			2250		2250
3,2	Servicii comunicatii GSM si internet			3900		3900
3,3	Birotica,incarcarea cartuselor printer			3000		3000
3,4	Servicii Notariale			5000		5000
3,5	Deservirea programului IC			4000		4000
3,6	Servicii bancare			15000		15000

3,7	Alte servicii(rezerva la necesitate)			2000		2000
3,8	Cheltuieli Sarbatori			10000		10000
3,9	Alte servicii administrative			1000		1000
4. Investitii					1020723	1020723
4,1	Investitie SP-1				723055	723055
-	procurare agregat pompa(ADMA)				573055	
-	Reparatia rotor SP1				30000	
-	Procurarea zadvisca 400 agregat SP1				70000	
-	Curatirea prizei de apa				50000	
4,2	Investitie SP-2				217668	217668
-	procurare pompa (ADMA)				177668	
-	Procurarea zadvisca 350 agregat SP2				40000	
4,3	Investitie SP-3				80000	80000
-	Reparatie capitala motor SP3				80000	
Total Cheltuieli AUA1		7004996	410000	2705041	1020723	11142763

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Problemele descrise mai sus sunt determinate în mare parte de:

a) neachitarea de către membri ai AUA1 a cotizației de membru și lipsa contribuției deținătorilor de teren cu destinație agricolă la întreținerea/exploatarea Sistemelor Centralizate de Irigare din aria de deservire a unui sistem centralizat de irigare funcțional, care în rezultat nu asigură întreținerea, exploatarea, integritatea și funcționarea infrastructurii hidrotehnice.

b) schimbarea modului de folosință a terenurilor agricole cu modul de folosință pășuni. Totodată, cetățenii, crescătorii de animale se adresează Ministerului cît și Guvernului cu probleme ce țin de folosința terenurilor cu destinație agricolă, cu modul de folosință pășuni. Astfel, se constată o diminuare considerabilă a suprafețelor ocupate cu pășuni și fînețe ca rezultat al înstrăinării sau transmiterii acestora în arendă de către Consiliile locale, cu schimbarea modului de folosință a acestora, din pășuni și fînețe în teren arabil și cultivarea cu culturi agricole.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

În linii mari, cauzele care au determinat apariția problemelor este neasigurarea de către AUA1 a funcționalității, întreținerii, exploatării, și funcționării infrastructurii hidrotehnice, în special în cazul în care nu sunt cereri de utilizare a apei la irigare s-au precipitații.

Menționăm faptul că, ca rezultat al demarării în Republica Moldova a reformei agrare din anii 90, persoanele ce au activat în gospodăriile agricole, au fost împrăștiți cu teren agricol, în conformitate cu prevederile art. 12, din Codul funciar nr. 828/1991.

Prin urmare, sistemele centralizate de irigare care asigurau irigarea terenurilor agricole sunt amplasate pe sectoarele de teren fărâmițate, ce aparțin la un număr impunător de

deținători de terenuri, care au creat un șir major de probleme în exploatarea eficientă a acestor sisteme. Sistemele centralizate de irigare au rămas în proprietatea statului, pe când terenurile pe care sunt apasate acestea și care urmează a fi irigate, sunt în proprietate privată. Ca rezultat au degradat atât infrastructura de irigare, cât și s-a diminuat dramatic suprafața terenurilor agricole irigate.

Totodată, schimbările climatice, secetele devin tot mai frecvente și severe pe întreg teritoriul Republicii Moldova, afectează culturile agricole, micșorează productivitatea sau se pierde roada, diminuând considerabil competitivitatea producătorilor agricoli. De asemenea, în anii cu suficiente precipitații bunurile SCI nu pot fi întreținute din lipsa mijloacelor financiare.

În prezent, este necesar ca sistemele centralizate de irigare, să fie întreținute în comun de către deținătorii de terenuri agricole care se află în aria de deservire a SCI (membri sau non-membri ai AUI).

Surse de apă calitativă și terenuri pentru irigare disponibile nu sunt valorificate pe deplin. Sursele principale de apă pentru irigare: Nistru, Prut, râulețele mai mici, lacurile de acumulare, rezervoarele, iazurile, per total dispun de cantități suficiente pentru a asigura necesarul de apă pentru irigarea terenurilor agricole. Doar în practica, această cantitate, nu este disponibilă proporțional în perioada critică pentru irigare, a culturilor strategice.

Astfel, în perioada post privatizării terenului agricol, în vederea exploatării și întreținerii rețelelor de irigație, cât și în interesul deținătorilor de terenuri (producători agricoli), a apărut necesitatea de a crea un mecanism cu privire la utilizarea sistemelor centralizate de irigare și deținătorii de terenuri (producătorii agricoli) pentru ca acestea să fie utilizate conform destinației.

Prin urmare Legea nr. 171/2010, reglementează mecanismul de constituire a asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații. Scopul prezentei legi este:

a) crearea unui cadru legal comprehensiv pentru constituirea și funcționarea asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații drept entitate juridică specifică;

b) crearea unui mecanism eficient de gestionare a infrastructurii de irigații și/sau desecare aflate în proprietatea statului, precum și a celei aflate în proprietate comună pe cote-părți, prin constituirea asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații.

Totodată, în urma sesizărilor din partea producătorilor agricoli, AUI și vizitelor în teren, se constată că sunt deținători de terenuri care au beneficiat de faptul că terenurile acestora au fost amenajate, cu suport de la bugetul public, sau a donatorilor străini, sau au fost împrumutate cu terenuri amenajate cu infrastructura funcțională de irigații și/sau desecare (SCI), aflate în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale, gestionate în prezent de AUI în baza contractelor de comodat, fără a fi membri în cadrul asociațiilor respective, sau care nu își asumă anumite cheltuieli pentru întreținerea și exploatarea infrastructurii hidrotehnice.

De asemenea, în anii secetoși unii deținători de terenuri cu destinație agricolă nu utilizează apa la irigare și solicită de la stat compensații pentru roada compromisă.

Astfel, sunt SCI care sunt funcționale, doar că proprietarii de terenuri cu destinație agricolă nu irigă din considerentul că proprietarii de terenuri agricole irigă culturi fitotehnice. Din aceste considerente nu poate fi asigurată întreținerea și buna funcționare a infrastructurii de irigare a SCI.

Reieșind din cele expuse, a apărut necesitatea ca proprietarii de terenuri cu destinație agricolă din aria de deservire a unui sistem centralizat de irigare funcțional, să achite cotizația de membru în cazul când aceștea sunt membri ai AUAI, sau să achite asociației o cotizație anuală pentru terenurile amenajate cu infrastructura funcțională de irigații și/sau desecare în cazul când nu sunt membri ai AUAI.

Totodată, cetățenii, crescătorii de animale se adresează Ministerului cît și Guvernului cu probleme ce țin de folosința terenurilor cu destinație agricolă, cu modul de folosință pășuni/fînețe.

În prezent, se constată o diminuare a suprafețelor ocupate cu pășuni și fînețe ca rezultat al înstrăinării sau transiterii acestora în arendă de către Consiliile locale, cu schimbarea modului de folosință a acestora, în teren arabil și cultivarea cu culturi agricole. Conform Cadastrului funciar, aprobat anual de Guvern se constată o diminuare a suprafețelor în comparație în anul 2018 suprafața terenurilor cu destinație agricolă, ocupată cu pășuni constituia circa 342779 ha, iar în anul 2022 aceasta constituie circa 335962 ha, fiind diminuată cu circa 6817 ha.

Anii	Suprafața terenurilor agricole, modul de folosință fînețe, mii ha	Suprafața terenurilor agricole, modul de folosință pășuni, mii ha
2017	2166	342779
2018	2113	340158
2019	2038	339064
2020	2099	337818
2021	2082	335563
2022	2082	335962

Sursă: *Cadastrele funciare, aprobate de Guvern, pentru perioada anilor 2018 -2022*

Menționăm că, în conformitate cu prevederile art. 36 din Codul funciar nr. 828/1991 terenurile cu destinație agricolă, indiferent de forma de proprietate, sunt folosite pentru desfășurarea activității în scopul obținerii de produse agricole și pentru amplasarea obiectivelor de infrastructură a agriculturii și a structurilor de primire turistică, din categoria pensiunilor agroturistice, precum și pentru obținerea produselor energetice, iar conform art. 73 din Codul funciar, schimbarea modului de folosință a terenurilor cu destinație agricolă, *cu modul de folosință pășuni* din domeniul public al UAT se face de către proprietar sau de către deținătorul de teren cu acordul proprietarului (autoritățile publice locale), în următoarele condiții:

1. În conformitate cu prevederile art. 11 din Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice, terenurile cu destinație agricolă, *cu modul de folosință pășuni/fînețe* sunt din domeniul public al unităților administrativ-teritoriale, destinate uzului public.

2. În cazul în care autoritatea publică, decide că este necesar schimbarea domeniului public pentru terenurile cu destinație agricolă, modul de folosință pășuni, în conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, autoritățile publice locale vor consulta cetățenii, asociațiile constituite în corespundere cu legea, alte părți interesate în privința proiectelor de acte normative, administrative care pot avea impact social, economic, de mediu și vor asigura participarea directă a cetățenilor și a altor părți interesate la procesul decizional.

În cazul în care majoritate cetățenilor, inclusiv deținătorii de animale vor fi de acord cu decizia autorităților publice locale, Consiliul local în baza prevederilor lit. d) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, decide în privința actelor juridice de administrare sau de dispoziție privind bunurile domeniului privat al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii.

De asemenea, informăm că, în conformitate cu alin. 7) al art. 115 din Codul contravențional, schimbarea modului de folosință a terenurilor agricole, ocupate cu pășuni proprietate publică a unității administrativ-teritoriale, fără consultarea deținătorilor de animale se sancționează cu amendă de la 80 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere. Contravențiilor menționate conform art. 335 din Codul contravențional, sunt constatate de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului.

De asemenea, deciziile Consiliului local sunt supuse controlului de către oficiul teritorial al Cancelariei de Stat. În cazul în care se consideră că decizia consiliului local este ilegală, primarul sesizează oficiul teritorial al Cancelariei de Stat și/sau instanța de judecată.

Totodată, conform Legii zootehniei nr. 213/2022, autoritățile administrației publice locale pot decide cu privire la darea în arendă a pășunilor deținătorilor de animale. Pentru executarea lucrărilor de întreținere și de ameliorare a pășunilor, precum și de sporire a potențialului lor productiv, autoritățile administrației publice locale încasează plata pentru folosirea pășunilor. În cazul în care autoritățile administrației publice locale decid să dea în arendă pășuni către deținătorii de animale, acestora li se transmite obligația de a executa anual lucrări de întreținere și de ameliorare a pășunilor, precum și de sporire a potențialului lor productiv.

Ținând cont că, cadrul normativ în vigoare reglementează norme cu privire la folosința terenurilor cu destinație agricolă, modul de folosință pășuni, crescătorii de animale se adresează Guvernului și Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare cu solicitarea de a modifica actele normative în scopul identificării unor soluții juridice ca terenurile cu destinație agricolă, modul de folosință pășuni să fie utilizate conform destinației și să nu fie admis schimbarea modului de folosință a acestora.

Pășunile, fânețele au un rol important pentru o agricultură sustenabilă. Acestea asigură cu furaje pentru animale, bunăstarea animalelor, sporesc fertilitatea solurilor, conservarea biodiversității etc. În UE cele mai mari suprafețe ocupate cu pășuni sunt în Franța, Spania, Germania și România.

În contextul crizei economico – financiare care a afectat și afectează în continuare sectorul agricol, una din sursele principale de asigurare a hranei pentru animale pe perioada

verii este masa verde obținută de pe pășune. În conformitate cu datele de la BNS, pentru anul 2022, privind efectivul de animale, care urmează a fi hrănit pe pășune și fânețe este:

- a) bovine - 81 mii capete, crescute în gospodăriile populației;
- b) ovine/caprine - 613 mii de capete crescute în gospodăriile populației și întreprinderile agricole;
- c) cabaline – 22,4 mii capete, crescute în gospodăriile populației.

Conform Anexei nr. 3 din Regulamentul pentru pășunat și cosit, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 667/2010, raportul care revine pentru un cap de animal din suprafața de pășune este următor: (pentru o bovine - 1ha; pentru ovine/caprine -0,16 ha și pentru cabaline de valoare medie și de tracțiune – 1 ha).

Pentru pășunatul efectivului de bovine și cabaline de 103,4 mii capete - revine în total - 103 400 ha și pentru 581 mii capete de ovine/caprine revine - 98 080 ha, respectiv în total este nevoie de 201 480 ha de pășuni și fânețe.

Luând în calcul presiunea asupra terenurilor din raioanele din centrul, sudul țării și terenurile cu o productivitate scăzută, deficitul de pășune și fânețe destinat hranei pentru animale crește circa până la 25 % - 30 % din suprafața de pășune și fânețe disponibile aflate în proprietatea administrației publice locale.

De asemenea, este necesar ca fiecare autoritate primărie să dispună de Regulament cu privire la pășunat și cosit.

Ținând cont de cele expuse, în cazul în care nu vor fi efectuate intervenții din partea statului există riscul stagnării dezvoltării domeniului îmbunătățiri funciare (conservarea, ameliorarea și sporirea fertilității solurilor, hidroameliorației) și zootehnic, degradării investițiilor și a patrimoniului hidrotehnic public, diminuării eficienței economice a producției agricole, micșorării substanțiale a terenurilor cu destinație agricolă, modul de folosință pășuni care în rezultat nu va asigura bunăstarea animalelor și va afecta dezvoltarea sectorului zootehnic.

Lipsa intervenției va conduce pe termen lung la întârzierea implementării unor politici publice din domeniile menționate, precum și la eșuarea asimilării surselor financiare din contul bugetului de stat și externe pentru domeniile menționate.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Cadrul juridic aplicabil din domeniu:

1. Legea nr. 171/2010 cu privire la asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații;
2. Hotărârea Guvernului nr. 198/2014 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de transmitere a sistemelor de irigare în folosință gratuită (comodat) către asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații.
3. Codul funciar nr. 828/1995;
4. Codul civil nr.1107/2002;

5. Legea zootehniei nr. 213/2022;

6. Hotărârea Guvernului nr. 677/2010 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la pășunat și cosit.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Propunerile formulate au drept obiectiv:

a) întreținerea bunurilor SCI prin contribuția deținătorilor de terenuri din aria de deservire a sistemelor centralizate de irigare funcționabile la întreținerea și exploatarea comună a bunurilor SCI;

b) asigurarea integrității și funcționării infrastructurii hidrotehnice transmise în comodat AUAI;

c) asigurarea durabilității și integrității infrastructurii de irigare transmisă în comodat la 35 AUAI;

d) utilizarea terenurilor cu destinație agricolă, cu modul de folosință pășuni conform destinației;

e) conservarea biodiversității;

f) asigurarea cu hrană a animalelor;

g) asigurarea bunăstării animalelor și dezvoltarea domeniului zootehnic.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Lipsa intervenției va conduce la neasigurarea întreținerii, exploatației și integrității patrimoniului hidrotehnic din domeniul public transmis în comodat AUAI și securității alimentare a țării ținând cont de schimbările climatice,

De asemenea, se va micșora suprafețele terenurilor agricole cu modul de folosință pășuni, distrugerea biodiversității, neasigurarea cu hrană și bunăstării animalelor și dezvoltării sectorului zootehnic.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țintesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Proiectul de lege prevede:

1) completarea *Legii nr. 171/2010 cu privire la asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații*, cu norme ce ar permite ca AUAI să perceapă cotizații anuale de la deținătorii de terenuri cu destinație agricolă aflate în aria de deservire a SCI non-membri ai Asociației, pentru terenurile amenajate cu infrastructura hidrotehnică funcțională de irigații și/sau desecare, aflată în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale, gestionată de Asociație în baza contractului de comodat.

2) stabilirea în *Codul funciar nr. 828/1991*, a unor norme ce ar garanta ca autoritățile publice locale să nu admită schimbarea modului de folosință a terenurilor cu destinație agricolă, inclusiv din intravilanul localităților, și ale fondului de rezervă, cu modul de folosință

pășuni și fânețe proprietate publică.

3) majorarea contravențiilor în *Codul Contravențional nr.218/2008*, ce ține de distrugerea sau deteriorarea intenționată a fânețelor, pășunilor, schimbarea modului de folosință a terenurilor agricole ocupate cu pășuni proprietate publică a unității administrativ-teritoriale fără consultarea deținătorilor de animale, distrugerea sau deteriorarea intenționată a fânețelor, pășunilor, șanțurilor de desecare din păduri, a sistemelor de drenaj, a drumurilor și a instalațiilor inginerești de pe terenurile fondului forestier și pășunatul animalelor pe terenurile proprietate publică a unității administrativ-teritoriale în altă perioadă a anului decât în cea stabilită de către autoritatea administrației publice locale.

4) stabilirea în *Codul civil nr.1108/2002*, a normelor juridice ce ar permite ca terenurile cu destinație agricolă, inclusiv din intravilanul localităților, și ale fondului de rezervă, cu modul de folosință pășuni și fânețe, proprietate publică, să fie transmise în arendă la licitație doar deținătorilor de animale care practică zootehnia în exploatații autorizate în conformitate cu prevederile art. 18 din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară, în cazul în care acestea nu mai sunt destinate uzului public, fără a schimba modul de folosință a acestora.

5) reglementarea în *Legea zootehniei nr.213/2022*, a normelor juridice ce țin de elaborarea și aprobarea planului lucrărilor de întreținere, ameliorare și exploatare rațională a pășunilor și fânețelor publice (schemei de rotație a parcelelor de pășunat).

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunile alternative nu au fost analizate întrucât nu poate fi identificată o altă alternativă de decizie decât ca deținătorii de terenuri cu destinație agricolă aflate în aria de deservire a SCI membri și non-membri ai Asociației, pentru terenurile amenajate cu infrastructura hidrotehnică funcțională de irigații și/sau desecare, aflată în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale, gestionată de Asociație în baza contractului de comodat să întrețină în comun bunurile Sistemelor Centralizate pentru Irigare.

Pentru a nu diminua suprafețele terenurilor, cu modul de folosință pășuni și fânețe inclusiv din intravilanul localităților, și ale fondului de rezervă, proprietate publică și a identifica norme juridice ce ar permite ca terenurile menționate, în cazul în care se va decide că nu mai sunt destinate uzului public, să fie transmise în arendă la licitație deținătorilor de animale care practică zootehnia în exploatații autorizate în conformitate cu prevederile art. 18 din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară, fără a schimba modul de folosință a acestora.

De asemenea, este determinată de adoptarea unor documente de politici care stabilesc sarcini Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare de a asigura dezvoltarea domeniului îmbunătățiri funciare (hidroameliorație) și zootehniei.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

a) Lipsa intervenției pe termen lung nu va asigura întreținerea, exploatarea și durabilitatea SCI și nu va asigura integritatea și funcționarea infrastructurii hidrotehnice transmise în comodat AUA I la 36 AUA I. De asemenea, există riscul stagnerii dezvoltării sectorului hidroameliorației, degradării investițiilor și a patrimoniului hidrotehnic din domeniul public.

b) Schimbarea terenurilor cu destinație agricolă, cu modul de folosință pășuni va micșora substanțial terenurile ocupate cu pășuni care în rezultat nu va asigura bunăstarea animalelor și va afecta dezvoltarea sectorului zootehnic.

De asemenea, va conduce pe termen lung la întârzierea implementării unor politici publice din domeniu îmbunătățiri funciare (hidroameliorației) și zootehniei precum și la eșuarea asimilării surselor financiare din contul bugetului de stat și externe pentru domeniile menționate.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Astfel, conform informației Agenției „Apele Moldovei”, valoarea creanțelor asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații, pentru anul 2022, variază de la 14,00 mii lei pînă la 6594,75 mii lei pe asociație, în total constituind 10580,87 mii lei.

Lista asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații care vor beneficia în urma modificării legislației.

Nr.	Denumirea Asociației Utilizatorilor de Apă pentru Irigații
1	AUA I „Filipeni”
2	AUA I „Coșnița”
3	AUA I „Agrorufeni”
4	AUA I „Jorile”
5	AUA I „Criuleni”
6	AUA I „Acvagrup”
7	AUA I „Agroacvila”
8	AUA I „Blindești”
9	AUA I „Prutenii II”
10	AUA I „Chircani-Zîrnești”
11	AUA I „Iriteh”
12	AUA I „Dajida Prim”
13	AUA I „Costești”
14	AUA I „Apele Prutului”
15	AUA I „Apele Nordului”
16	AUA I „Malinovca”
17	AUA I „Varnița”
18	AUA I „Altîn Su”

19	AUAI „Mărculești”
20	AUAI „Holercani-Ustia”
21	AUAI „Irig Com”
22	AUAI „Irigare-Nord”
23	AUAI „NISTRU”
24	AUAI „Criulenii de Sus”
25	AUAI „Dubăsarii-Vechi”
26	AUAI „Agrobalta Talmaza”
27	AUAI „KÎZÎL”
28	AUAI „Pădurea Domnească”, Fălești
29	AUAI “Murmur”
30	AUAI „Zagarancea”
31	AUAI „Albia Prutului”
32	AUAI „Egoreni”
33	AUAI „Levăntica”
34	AUAI „RODI”
35	AUAI „Hagimus”
36	AUAI „AQUA-PELINEI”

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Opțiuni alternative nu au fost analizate întrucât Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare are sarcina de a asigura buna funcționare a AUAI și asigurarea durabilității investițiilor și integrității patrimoniului hidrotehnic din domeniul public transmis AUAI, asigurarea dezvoltării sectorului zootehnic.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizati în acesta

Neachitarea de către deținătorii de terenuri cu destinație agricolă, aflate în aria de deservire a SCI membri și non-membri ai Asociației, pentru terenurile amenajate cu infrastructura hidrotehnică funcțională de irigații și/sau desecare, aflată în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale. Autoritățile publice locale pot admite schimbarea modului de folosință a terenurilor cu destinație agricolă, *pășuni* fără a consulta deținătorii de terenuri.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Nu este cazul.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiunii, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și

costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Dat fiind faptul că asocierea este unica formă de a întreține și exploata infrastructura hidrotehnică a SCI, este necesar întreținerea bunurilor comune din aria de deservire a acesteia. Pășunile/fînețele au un rol important pentru o agricultură sustenabilă. Acestea asigură furaje pentru animale, bunăstarea animalelor, sporesc fertilitatea solurilor, conservarea biodiversității. Din aceste considerente, opțiunea selectată se impune a fi realizată.

5. Implementarea și monitorizarea**a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sunt necesare**

Pentru implementarea opțiunii se impune de modificat Regulamentului cu privire la pășunat și cosit nr.667/2010.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

a) asigurarea durabilității și integrității infrastructurii de irigare transmisă în comodat la cel puțin 35 AUA;

b) irigarea terenurilor agricole pînă la 30 mii ha din sistemele centralizate de irigare;

c) utilizarea terenurilor cu destinație agricolă, cu modul de folosință pășuni conform destinației;

d) conservarea biodiversității și solului;

e) asigurarea bunăstării animalelor și dezvoltarea sectorului zootehnic.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Impactul intervenției va fi resimțit, estimativ, peste 1-2 ani de zile. Implicit, după acest interval de timp se impune evaluarea performanței acestuia. Monitorizarea și evaluarea se va realiza prin compararea datelor cu privire la realizarea indicatorilor de rezultat stabilit în documentele de politici din domeniu pînă la intervenția normativă și după aceasta.

6. Consultarea**a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă**

Cancelaria de Stat
Ministerul Mediului

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

În conformitate cu procedurile stabilite pentru asigurarea transparenței în procesul decizional și în vederea elaborării actelor normative, AIR și proiectul va fi plasat pe pagina web al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare pentru consultările publice la compartimentul Transparența decizională, Proiecte de decizii/acte normative, precum și propus spre avizare/expertizare autorităților abilitate.

De asemenea, au fost organizate întruniri cu Congresul Autorităților Publice Locale.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	<i>Opțiunea propusă</i>	<i>Opțiunea alterativă 1</i>	<i>Opțiunea alterativă 2</i>
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	0		
povara administrativă	1		
fluxurile comerciale și investiționale	0		
competitivitatea afacerilor	0		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	0		
concurența pe piață	0		
activitatea de inovare și cercetare	0		
veniturile și cheltuielile publice	-1		
cadrul instituțional al autorităților publice	2		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	1		
situația social-economică în anumite regiuni	1		
situația macroeconomică	0		
alte aspecte economice	0		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	1		
nivelul de salarizare	0		
condițiile și organizarea muncii	0		
sănătatea și securitatea muncii	0		
formarea profesională	1		
inegalitatea și distribuția veniturilor	0		

nivelul veniturilor populației	0		
nivelul sărăciei	0		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0		
diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
modul sănătos de viață al populației	0		
nivelul criminalității și securității publice	0		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	1		
nivelul și calitatea educației populației	0		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
discriminarea	0		
alte aspecte sociale	0		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	1		

calitatea aerului	0		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0		
biodiversitatea	1		
flora	0		
fauna	0		
peisajele naturale	1		
starea și resursele solului	1		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	0		
intensitatea energetică	0		
eficiența și performanța energetică	0		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		
utilizarea terenurilor	0		
alte aspecte de mediu	0		

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.

Anexe

Proiectul de act normativ. Nota informativă.

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

GRUPUL DE LUCRU AL COMISIEI DE STAT PENTRU REGLEMENTAREA ACTIVITĂȚII DE ÎNTRERINZĂTOR

Nr. 38-78-8226

Chișinău

2 august 2023

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Ref.: adresa nr. 16/1-04/1962 din 4 iulie 2023

În temeiul prevederilor art.34 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, art.19 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, precum și atribuțiile stabilite în pct.34 din Regulamentul Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1429/2008, se remite *Expertiza Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege modificarea unor acte normative (gestionarea terenurilor agricole cu modul de folosință pășuni și fânețe și asigurarea exploatarii sistemelor centralizate de irigare transmise în comodat).*

Anexă: 1 filă

**Secretar general adjunct al Guvernului
Președinte al Grupului de lucru al
Comisiei de stat pentru reglementarea
activității de întreprinzător**

(semnat electronic)

Roman CAZAN

Digitally signed by Cazan Roman
Date: 2023.08.03 11:57:37 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

EXPERTIZA

Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător

Prezenta expertiză este acordată în temeiul art.34 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, Hotărârii Guvernului nr.1429/2008 privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător și Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019.

Titlul actului examinat:	Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege modificarea unor acte normative (gestionarea terenurilor agricole cu modul de folosință pășuni și fânețe și asigurarea exploataării sistemelor centralizate de irigare transmise în comodat)
Autorul (autoritatea), persoana responsabilă:	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Direcția îmbunătățiri funciare și fond funciar, Angela Dogotari, Șef direcție
Evaluarea documentului de analiza a impactului	
<i>Examinat în ședința Grupului de lucru la data:</i>	16 mai 2023
Concluzia: Analiza de impact se susține cu condiția luării în considerație a obiecțiilor și recomandărilor	
Evaluarea proiectului de act normativ	
<i>Examinat în ședința Grupului de lucru la data</i>	11 iulie 2023
Concluzia: Proiectul se susține	
<i>Comentarii, obiecți, recomandări:</i>	
<i>Extrasul din Procesul-verbal nr.26 al ședinței Grupului de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din data de 11 iulie 2023 se anexează.</i>	

EXTRAS din
PROCESUL-VERBAL nr. 26
al ședinței Grupului de lucru
al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător
(ședință online)
11 iulie 2023

Au participat :

Membrii Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător:

Vladislav Caminschi	-	director executiv al Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova, vicepreședintele Grupului de lucru
Eugen Dațco	-	director executiv al Uniunii Transportatorilor și Drumarilor din Republica Moldova
Ana Groza	-	Asociația Investitorilor Străini (FIA)
Carolina Linte	-	director executiv al Asociației Patronale Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate „Lapte”
Eugen Cozmulici	-	manager pe politici și advocacy, EBA Moldova
Diana Russu	-	șef al Direcției susținere și promovare a membrilor CCI a Republicii Moldova, Camera de Comerț și Industrie
Ion Rusu	-	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT”
Victor Baciu	-	consultant de politici, Asociația Patronală Camera de Comerț Americană din Moldova
Oxana Barbaroș	-	Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC
Roman Gapeev	-	șef Serviciu transport feroviar, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
Maria Nagornii(<i>mail</i>)	-	șef al Direcției politici de prevenire a poluării, Ministerul Mediului
Vitalie Drăgan	-	șef Secție medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animală, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Ina Chiruța	-	consultant principal în cadrul Direcției politici fiscale și vamale (secția impozite indirecte), Ministerul Finanțelor
Snejana Novac	-	consultant principal în Direcția conformitate juridică, Cancelaria de Stat, secretarul Grupului de lucru

Responsabili din cadrul autorităților publice centrale: Ion Andronic, Ministerul Energiei, Veaceslav Șipitca, Secretar de Stat, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Viorica Țurcanu, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Sergiu Balacci, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Igor Lungu, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, Angela Dogotari, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Experți ai Secretariatul Evaluării Impactului de Reglementare: dl Oleg Chelaru, dl Victor Ermurachi, dl Nicolae Boțan.

Examinarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*gestionarea terenurilor agricole cu modul de folosință pășuni și fânețe și asigurarea exploatării sistemelor centralizate de irigare transmise în comodat*)

Autor: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Au luat cuvântul.

dna Angela Dogotari

A menționat că proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, a fost elaborat în scopul soluționării următoarelor probleme:

1. Asigurarea întreținerii/exploatării Sistemelor Centralizate de Irigare din aria de deservire a unui sistem centralizat de irigare funcțional.

2. Utilizarea suprafețelor terenurilor cu destinație agricolă, cu modul de folosință pășuni conform destinației.

În scopul asigurării întreținerii/exploatării Sistemelor Centralizate de Irigare din aria de deservire a unui sistem centralizat de irigare funcțional, se propune:

1) completarea Legii nr. 171/2010 cu privire la asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații, cu norme ce ar permite ca AUAÎ să perceapă cotizații anuale de la deținătorii de terenuri cu destinație agricolă aflate în aria de deservire a SCI non-membri ai Asociației, pentru terenurile amenajate cu infrastructura hidrotehnică funcțională de irigații și/sau desecare, aflată în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale, gestionată de Asociație în baza contractului de comodat.

2) stabilirea în Codul funciar nr. 828/1991, a unor norme ce ar garanta ca autoritățile publice locale să nu admită schimbarea modului de folosință a terenurilor cu destinație agricolă, inclusiv din intravilanul localităților, și ale fondului de rezervă, cu modul de folosință pășuni și fânețe proprietate publică.

3) majorarea contravențiilor în Codul Contravențional nr.218/2008, ce ține de distrugerea sau deteriorarea intenționată a fânețelor, pășunilor, schimbarea modului de folosință a terenurilor agricole ocupate cu pășuni proprietate publică a unității administrativ-teritoriale fără consultarea deținătorilor de animale, distrugerea sau deteriorarea intenționată a fânețelor, pășunilor, șanțurilor de desecare din păduri, a sistemelor de drenaj, a drumurilor și a instalațiilor inginerești de pe terenurile fondului forestier și pășunatul animalelor pe terenurile proprietate publică a unității administrativ-teritoriale în altă perioadă a anului decât în cea stabilită de către autoritatea administrației publice locale.

4) stabilirea în Codul civil nr.1108/2002, a normelor juridice ce ar permite ca terenurile cu destinație agricolă, inclusiv din intravilanul localităților, și ale fondului de rezervă, cu modul de folosință pășuni și fânețe, proprietate publică, să fie transmise în arendă la licitație doar deținătorilor de animale care practică zootehnia în exploatații autorizate în conformitate cu prevederile art. 18 din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară, în cazul în care acestea nu mai sunt destinate uzului public, fără a schimba modul de folosință a acestora.

5) reglementarea în Legea zootehniei nr.213/2022, a normelor juridice ce țin de elaborarea și aprobarea planului lucrărilor de întreținere, ameliorare și exploatare rațională a pășunilor și fânețelor publice (schemei de rotație a parcelelor de pășunat).

Solicită susținerea proiectului.

dl Victor Ermurachi

A menționat că proiectul prevede completarea Legii nr. 171/2010 cu privire la asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații cu un articol nou, cu următorul cuprins:

„Articolul 33¹ Plăți anuale pentru terenurile amenajate cu infrastructura funcțională de irigații și/sau desecare.

(1) Proprietarii de terenuri, care se află în aria de deservire a unui sistem centralizat de irigare și/sau desecare funcțional, gestionat de Asociație în baza contractului de comodat, care nu sunt

membri ai Asociației, achită Asociației o plată anuală pentru terenurile amenajate cu infrastructura funcțională de irigații și/sau desecare.

(2) Mărimea plății prevăzute la alin. (1), este echivalentă cu cheltuielile de funcționare, întreținere și dezvoltare a infrastructurii sistemului centralizat de irigații și/sau desecare, se calculează și se achită în aceleași condiții ca și cotizația de membru al Asociației în conformitate cu prevederile art. 31.

(3) Achitarea plății anuale pentru terenurile amenajate cu infrastructura funcțională de irigații și/sau desecare este obligatorie.”

Prevederile respective nu pot fi acceptate, și necesită a fi excluse din proiect, deoarece stabilesc plăți obligatorii similare cotizațiilor de membru al Asociației (cu alte cuvinte stabilesc cotizații obligatorii pentru proprietarii de terenuri ne membri ai Asociației). Conform Constituției asocierile poartă caracter benevol și doar în cazul unei aderări benevole la o asociație, membrul asociației trebuie să îndeplinească anumite obligații. Din aceleași considerente, nu se acceptă propunerile de modificare a art. 20 din Legea nr. 171/2010.

De remarcat, că art. 33 din Legea nr. 171/2010 prevede, că Asociația are dreptul de a percepe o plată volumetrică pentru irigații de la persoanele care nu sînt membre ale Asociației, în bază de contract, care poate fi de cel mult trei ori mai mare decît plata medie per metru cub achitată de membrii Asociației, ținînd cont și de nivelul cotizațiilor de membru achitate de membrii Asociației pe parcursul ultimilor trei ani.

Concluzii și recomandări: *proiectul nu se susține referitor la propunerile de modificare a Legii nr. 171/2010 menționate în opinie.*

dl Vladislav Caminschi

A întreat autorii dacă non membri achită și separat pentru apa pe care o consumă, suplimentar la taxa impusă.

dl Vasile Nemțanu

A precizat că se achită pentru apă în funcție de consum, iar tarifele se aprobă la adunarea generală a asociației utilizatorilor de apă.

dna Carolina Linte

A menționat că aceste sisteme au fost create cu suportul USAID, așa din start au fost principiile de asociere a mai multor fermieri, mentenanța trebuie efectuată, sistemele trebuie întreținute, notează despre susținerea proiectului.

dl Eugen Cozmulici

Propune susținerea proiectului.

S-a decis: *proiectul se susține (11 – se susține; 2 – se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor).*

Opinie

referitor la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*gestionarea terenurilor agricole cu modul de folosință pășuni și fânețe și asigurarea exploatării sistemelor centralizate de irigare transmise în comodat*)

I. Introducere

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (proiectul) a fost prezentat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

II. Analiza proiectului din punct de vedere a corespunderii principiilor și criteriilor Legii nr.424-XV și Legii nr.235-XVI

Proiectul prevede completarea Legii nr. 171/2010 cu privire la asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații cu un articol nou, cu următorul cuprins:

„Articolul 33¹ Plăți anuale pentru terenurile amenajate cu infrastructura funcțională de irigații și/sau desecare.

(1) Proprietarii de terenuri, care se află în aria de deservire a unui sistem centralizat de irigare și/sau desecare funcțional, gestionat de Asociație în baza contractului de comodat, care nu sunt membri ai Asociației, achită Asociației o plată anuală pentru terenurile amenajate cu infrastructura funcțională de irigații și/sau desecare.

(2) Mărimea plății prevăzute la alin. (1), este echivalentă cu cheltuielile de funcționare, întreținere și dezvoltare a infrastructurii sistemului centralizat de irigații și/sau desecare, se calculează și se achită în aceleași condiții ca și cotizația de membru al Asociației în conformitate cu prevederile art. 31.

(3) Achitarea plății anuale pentru terenurile amenajate cu infrastructura funcțională de irigații și/sau desecare este obligatorie.”.

Prevederile respective nu pot fi acceptate, și necesită a fi excluse din proiect, deoarece stabilesc plăți obligatorii similare cotizațiilor de membru al Asociației (cu alte cuvinte stabilesc cotizații obligatorii pentru proprietarii de terenuri ne membri ai Asociației). Conform Constituției asocierile poartă caracter benevol și doar în cazul unei aderări benevole la o asociație, membrul asociației trebuie să îndeplinească anumite obligații. Din aceleași considerente, nu se acceptă propunerile de modificare a art. 20 din Legea nr. 171/2010.

De remarcat, că art. 33 din Legea nr. 171/2010 prevede, că Asociația are dreptul de a percepe o plată volumetrică pentru irigații de la persoanele care nu sînt membre ale Asociației, în bază de contract, care poate fi de cel mult trei ori mai mare decît plata medie per metru cub achitată de membrii Asociației, ținînd cont și de nivelul cotizațiilor de membru achitate de membrii Asociației pe parcursul ultimilor trei ani.

Concluzii și recomandări:

Proiectul nu se susține referitor la propunerile de modificare a Legii nr. 171/2010 menționate în opinie.

Victor Ermurachi
Tel. 250-381, 069147859